

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — UDVARHELYVÁRMEGYE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési díjak: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egy példány ára 8 kr. Papoknak és tanítóknak egész évre 3 frt. — Hirdetések és előfizetési díjak a kiadóhivatalhoz (Betegh Pál könyvnyomdája) intézendők. Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolós szerkesztő: **Dr. Vajda Emil.** Főmunkatárs: **Pogány Kornél.**
Társzerkesztők: **Solymossi Endre.** **Embery Árpád.**
Kiadó- és laptulajdonos: **Betegh Pál.**

A lap szellemi részét illető közlemények a főszerkesztőhöz intézendők. Kéziratok nem adnak vissza. — Hivatalos hirdetések 100 szögig 2 kr. azonfelül minden szó 1 kr. magán hirdetések 3 cm.-ként 3 kr-ért közöltnék. Bélyeg díj külön 30 kr. Nyilttér sora 15 kr. — Hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.

A helybeli dalegylet

Tíz év óta műveli ez egylet a magyar dalt s jóhírnevét megállapítá az országban ama két fényes győzelem, melylyel Bpsten s Fiumében kitünteté magát.

Tágjai ez egyletnek szorgalmas, derék iparosok, kik napi munkájukat elvégezve, hetenként 2—3-szor este összegyűlnek, hogy az édes anyanyelven a magyar dalt műveljék s összhangzatos előadásukkal a szép iranti érteket fejlesztve, minél több híveket szerezzenek az ének fenséges művészetének.

Városunk ama szerencsés helyzetben van, hogy ily eglyettel dicsekedhetik, mely több ízben hozott dicsőséget nevére s mely Székelyföld anyavárosának létezéséről a szélrózsa minden irányában beszéltetett. Eladdig nagyon ritkán fordult elő Székelyföld szive a hírlapok hasábjain, mióta azonban a székelyudvarhelyi dalárdisták föltűntek s annak dalegyletét sokszor dicsérték, a város s megye ismeretessé lón.

Nem mondom, hogy ez egylet volt az, mely egyedül áll azok között, kik a városra dicsőséget hoztak; de hogy e tekintetben nagyban bozzájárult az is bizonyos.

Ez egylet ott van mindenütt, hol az ünnepélyességet a dal hatalmával emelni kell. Vallás s felekezeti különbség nélkül részt veszen a nevezetes egyházi szertartásokban s ünnepélyeken. Hangversenyeket ad s az 1848-iki ünnepélyeket, mint annak állandó r. bizottsága rendezi minden évben s az önként befolyt adományokból több ízben segélyezett hazafias irányu törekvéseket. Jelentékenyebb összeggel járult hozzá a Petőfi s a szabadság szobrához. Általában nem az anyagi haszonért küzd, hanem, hogy a magyar dalt hangoztassa s annak minél több híveket szerezzen.

Hazánk több városa nagy áldozatokra volna hajlandó, ha egy szervezett dalegyletet tudna létesíteni, minden fáradság

hasztalan, minden törekvés kárba veszett, mert nem tudja megteremteni.

Kétségtelenül előnye egy városnak, ha jó dalárdája van; a társadalmi viszonyok fejlettségét s a város közműveltségének előhaladt állapotát mutatja.

Társadalmi szükségéből fejlődik az ilyen egylet s mivel a leghatalmasabb s legnemesebb fegyverrel rendelkezik, a dal hatalmával, azért mindenütt szívesen látott vendég s művelői pártolásban részesülnek.

Városunk meg van áldva eglyetekkel, van tűzoltó, vereskereszt-, fehérkereszt-, kaszinó-, önképző-, népnevelő-, korcsolyázó-, iparos-, betegsegélyző-, női jótékony-egylet stb. stb. Ezeknek pártolása bizonyára hazafias kötelesség. De hány fővárosi olyan eglyetnek vagyunk tagjai, hogy tagsági díjunkért semmi kárpótlásban sem részesülünk. Csak nevünk szerepel s ez hizeleg nekünk.

E helyeit jobb volna, ha városunk egyik legérdemesebb eglyetét segélyeznők s lehetővé tennők a 2 frt csekély évi tagság pontos befizetésével azt, hogy ez egylet ne küzdjön folyton a lét kérdésével.

Mily csekély az összeg s ezért élvezetet is nyújt az egylet hangversenyeivel. Tegyük tehát lehetővé megélhetését, ne engedjük tengődni városunk e derék iparosokból álló eglyetét.

A városi tanács jó példával mehetne előre Segélyezze évenként e cultur-eglyetet, mely hivatását oly nemesen tölti be. A közönség pedig ne sajnálja azt a csekély áldozatot, melylyel egy minden tekintetben érdemes eglyetet pártfogol, segélyez s tart fenn.

Az anyagi nyomasztó helyzet bénítólag hat az egylet szabad működésére, tegyük lehetővé csekély áldozattal, hogy a székely dalegylet, mely országos hírnévre tett szert, továbbvirágozhassék s hirdethesse büszkén a magyar dalt s elragadó szépségével, bűvös varázsával lelkeshessen minden szépre és jóra.

Budapesti levél.

Budapesten, 1896. június 9.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

A ki a náunk mostanában végbement sok mindenféle ünnepiességet nem látta, az nem látott semmit. A kit ezek a látnivalók nem vonzottak ide, annak a szíve ugyancsak bekérgesedett; a zsebét nem okolhatja, mert potom árért jöhetett föl s lehetett itt néhány napig. Sajnos azonban, hogy némely ember még azt sem nézi meg, a mit hazafini köt lessége volna megnéznie, csak olyan nehezen ne menne abból a megpenészedett oduból való kimozdulá. Vannak különben olyanok is, a kik megnézvén mostani kiállításunkat, azt erősítgetik, hogy az 1885-kihez képest alig láttak valami újat. Az ilyeneknek százszorosan nagyító szemüveget kellene föltenniök, hogy mégis észrevénnek azt is, a mit azelőtt nem láthattak.

A kik a kiállítást látták, gazdagabbak egy kedves és tanulságos tapasztalattal, ha nem látták, képzeletökben megrajzolják az egészet. A valóság azonban gyakran föltűnolja a képzeletet s így sok képzelődés helyett legokosabb, ha országos büszkeségünkkel mindenki megtekinti. Maga a kiállítás olyan, hogy az unalom ki van zárva, mindenki találhat sok olyan néznievalót, a mi érdekelheti s ha mikor belefáradt a sok vizsgálódásba, a korzóra megy ki s hallgatja a szebbnél-szebb zenedarabokat. Igaz, hogy estefelé a járás is megnehezül, annyi a sétáló, de ez a kis kellemetlenség elenyészik a temérdek élvezetért. Alig tudnánk készen akkorra, midőn a kiállítás hat hónapja letelik, ha mindent tövéről hegyére le akarnánk írni. De erre nincs is szükség, mert kiki akkor élvezhet igazán mindent, ha saját szemével nézte meg ezt is, azt is.

A diákok monstrehangversenye bámulatosan szép volt s igazán csodálkozunk kell azon, hogy annyi növendék oly egyöntetűen tudott énekelni. Majd minden számot falrengető taps kísért s ez úgy feltűztele az ifju szereplőket, hogy megismélték egy-egy énekdarabot.

Hát a tornaversenyről mit szóljak? Annyi férfiasan kifejlődött szép ifjut még nem látott együtt az ország s nem csodálkozunk azon, ha

tem lépsz, huzd végig a lábod a padlón, hogy esztendőre én is férjhez menjek.

Neága ezalatt hatat fordított a lakodalmasoknak; fájt neki ezt a vigságot látni, harag és fájdalom tölté el szívét, midőn észrevé, hogy édes apja ép most kapja muzsikálásáért az alamizsnát. Ez az alamizna neki méreg volt, oh mint szerette volna ezt a pénzt messze elhajítani, hogy ne is lássa.

Abban a hitben, hogy a lakodalom már tovább ment, megfordult, de éppen abban a pillanatban ugrott le a menyasszony a szekérről.

Hangos sikolyban tört ki, midőn a vőlegényt meglátta s félretolta mindent, mi útját állta, rohant hozzá.

— Rádu! Rádu fivérem! ah, de jó, hogy megtaláltalak. Apám! Jöjjön ide gyorsan, édes apám! Gyorsan megragadá atyja kezét s magával huzta az öreget.

— Nézze apám! Rádut, a kigyelmed fiát. Most már meg vagyunk mentve s többé nem leszünk ily szerencsétlenek. Oh Rádu! mily boldogság ez ránk nézve.

De az öreg csak megállott, mivel észrevette, hogy fia mozdulatlanul marad és egy szóra sem méltatja.

(Folytatjuk.)

TÁRCSA.

NEÁGA.

Irta: Carmen Sylva.

— Románból fordította: Gondáné Steinburg Irén. —
(A királynétől egyedül jogositott magyar fordítás.)

(Utánnnyomás tilos.)

A dal kezdetén kis élet és vigság volt énekében, de majd csak újból a régi, szomorú hangot hallatá, mely mélyen meghatotta a körülállókat.

A legények közelebb huzódtak Neágához s az egyik így szólt:

— Lányka, te karcsu és kecses vagy, szemed és hajad olyan, mint az éj — s erre közelebb állott és megakarta ölelni.

De ő oly erővel rántá ki magát annak karjából s oly fenyegetően tekintett reá, hogy a legény szótlanul állt odább.

— Ha! ha! — kiálták néhányan nevetve. — Vigyázz, ne nyulj hozzá, mert éget. S aztán néhány asszony közeledett az öreghez.

— Nem muzsikálnál nekünk egyet, mondá az egyik; de tudod, olyan jó busa!

— Oh, igen szívesen, válaszolá Vlád és oly megrázó szomorú nótát játszott, mint a milyen az ő élete volt.

Midőn bevégezte, egyszerre csak felhangzott a lakodalmasok kurjantása, majd a szokásos pisztoly-lövések durranása, a mi közé vig muzsikaszó hangja vegyült.

A lakodalmasok közeledtek; elől jöttek a muzsikus cigányok, kik félbeszakítás nélkül huzták; ezek után gyermekek jöttek és virágot hintettek, mögöttük legények és leányok lépdelték a vögre lóháton a vőlegény, egész banderiumtól körülvéve

A menyasszony virággal és pántlikával díszített szekérét 6 fehér ökör huzta, kelengyéje és ágyneműje mind a szekerre volt felrakva. Fejéről vakító fénynyel messze elcsillogott az ezüst tündérhaj. (A hajfürtökről alácsüngő ezüst-vagy arany szálakból font hajdisz.) Nagyon szép volt és nagyon boldog, szeretett volna mosolyogni s csak az illem kedvéért sűtő le kissé szemét. Néha még se birta megállani s boldog mosolylyal ajkán, tekintett szét. Mosolygó lánykák ültek körülötte s szülői, valamint a násznagyné szintén a szekéren foglaltak helyet.

Most megállott a menet, a vőlegény leszállott lováról, hogy a menyasszonyt leemelje a szekérből.

— Ne feledd el Ileána, — sugá egyik leányka a menyasszonynak — ne feledd el, mikor mellet-

maga a felség is a legnagyobb mértékben meg volt elégedve az egészséggel. Órák hosszáig izzadt a tribünök közönsége, de állhatatosan tűrte a nap melogét, csak hogy lássa a magasra törő ifju nemzedéket. A tornázók öltözéke az elgondolható színnek sokféleségében ragyogott s a nap megaranyozta őket, hogy a siker biztos legyen. Mily büszkén emelték fel társaik a győzöt, az ember a régi olympiai játékokat gondolta fölelevenedve. Erős ifjuság erős támasza a hazának s a lélek és test egyenletes fejlesztése a jövőnek biztos záloga.

Junius 8-án talpon volt az egész Budapest s hozzája csatlakoztak a vidékiek ezrei. Igazán sajnálni lehetett azokat a vidéki diákokat, a kiket kötelességek már előbb szólított haza, mert e fölvonuláshoz foghatót sohasem látott senki. Itt tünt ki igazán, hogy lovas nemzet vagyunk s értünk a keleti pompa kifejtéséhez. Reggel 6 órakor már tömve voltak az utcák várakozókkal, s a várakozást minden képzőletet fölülmuló látványosság jutalmazta. Legszebben talán a vaczi-köruton lehetett látni, mert igazán ez volt elegendő hely arra, hogy a hosszú sort befogadja.

S még mi mindent fogunk látni s élvezni.

Addig is minden jót kívánva, vagyok a t. szerkesztő urnak

kész híve: — h — a.

Füredi levél.

Fiátfalvi fürdő, 1896. jun. 5.

Megyei fürdőink száma egy kedves fekvésű fürdőhellyel újra szaporodott, a mely, ha nincs is hivatalosan, hogy világhírűvé legyen, de a vidéknek nagy szolgálatot tehet. Ez a fürdő a fiátfalvi s ó s f ü r d ő. Fekszik Székely-Keresztúrtól délkeletre, bent a hegyek között, a várostól kocsin $\frac{1}{4}$, gyalog $\frac{3}{4}$ óra járásra, bükk és gertyánfa erdők között. Eddig teljesen elhanyagolt állapotban volt kitűnő gyógyerejű sóforrása s megvallo, mikor a tavasszal szó volt róla, hogy itt töltünk pár hónapot, egészen elkedvetlenedtem, hogy szép kertünket azzal az elhanyagolt fürdőhellyel kell felcserélnem és nem hittem, mikor a nagy átváltozásról beszéltek, melyen egy év alatt átment. Annnyal kellemesebben lepett meg, mikor megérkeztünk, mert hat itt rá sem lehet a régi fürdőre ismerni.

A múlt évben ugyanis H o r v á t h István székelykeresztúri vendéglős bérbe vette a Fiátfalva községtől és egész évben azon fáradozott, hogy kiépítse és szépítse. Így van ma állandó vendégek számára 6 lényelmes lakosztály, nagy vendéglője táncsteremmel, a hol a vendégek kitűnő italokat és hideg ételeket bármikor kapnak, kívánatra egész ellátást jutányos áron; de lehet mindenkinek főzni is, mert szemben a lakosztályokkal konyhák is vannak. Van két hideg-fürdője I. és II. osztályu, két-két medenczével, melyekbe a víz nemcsak csatornán foly, hanem alulról is forr. Az első osztályban egy fürdés 10 kr, a másodikban 5 kr. Van csinosan berendezett csapokkal ellátott melegfürdője, a mely 25 kr-ért mindig rendelkezésre áll; azonkívül az erdő között mindenütt tisztán tartott sétányok, az árnyas helyeken kélyelmes padok és asztalok, a fürdő közvetlen közelében emelkedő sziklatetőről gyönyörű kilátás a vidékre, a levegő meg olyan üdítő, hogy ez magában megérdemli a kint tartózkodást. Egy jód és vastartalmu forrást ép a napokban takarítottak ki és bekerítve lehetővé tették annak is a használatát. A fürdőre jó karban tartott, kövezett ut vezet s a kik régebben a nyaktörő ut miatt maradtak el, most bátran jöhetnek fel akár társzekerrel egész a lakosztályokig. Még egyik kényelme a fürdőnek a posta-közvetítés és a bérlő naponta a városból 5-6-szor ki-bejáró fogata.

A keresztúri közönség máris nagyon méltányolja a fürdő ilyen használhatóvá tételét és naponként látogatja, de kivált ünnepnapokon az egész város künn van s zeneszó mellett, a szabadban csinált tánczhelyen a fiatalság jókedvvel tánczol. Érdemes a vidék figyelmét ide irányítani, annál is inkább, mert vizét vegyelemezették és el van ismerve, hogy bármely hasonló gyógyvízzel kiállja a versenyt, a mit különben dr. Jankovich Pál járásorvos, fürdőorvostól is meg lehet tudni.

Vendég.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tekintettel a székely nemzeti millenáris emlékoszlop érdekében megindult mozgalomra, lapunk állandó rovatot nyit s a befolyt adományokat hétről-hétre nyugtázza.

Ujabb adományok: Oláhfalvi takarékpénztár 10 frt, Daniel Károly vezérigazgató 2 frt, Benedek Ferencz 50 kr, Daniel Áron 50 kr, Mágori Bálintné 1 frt, Róbert Ödön vasuti tiszt Segesvárt 5 frt. Fogadják a bizottság hálás köszönését. Fösszeg: 4307 frt 84 kr.

Kinevezések. Fekete Mihályt, a hejlyi törvényszék aljegyzőjét a deézi kir. törvényszékhez albiróvá nevezték ki. — A kőrispataki anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Demeter Mihály községi tanítót a belügyminiszter kinevezte.

Eljegyzés. Blaschek Dezső cs. és kir. sorhadbeli főhadnagy a rapokban tartotta eljegyzését Kánya Etelkával, Kánya József nagybirtokos szép és művelt leányával Csik Delnén. A 40 tagból állott díszes vendégsereg hajnalhasadtáig volt gyűtt. Szerencse és boldogság a szép frigyre!

Székely ifjaink a millenáris tornaversenyen Székely ifjaink, kik a tornaversenyen oly dicsőséget arattak június 7-én érkeztek haza. A tornaversenyen, melyen mintegy 4500 tanuló vett részt, városunkból a három középiskola ifjusága mintegy 100 tanulóval volt képviselve. Az igazságnak megfelelően közöljük a győzők neveit. — E szerint a főreáliskola 3 díjat nyert és pedig Nagy Kálmán (ezüstérmét a távolugrásból); Jakobi Mihály (bronzérmét a távolugrásból); Nagy Dénes (bronzérmét a súlydobásból). A kath. gymn. szintén háromat: Diemár Emil (ezüst érmét a függőzökésből); Hoffmann Ferencz (ezüst érmét a súlydobásból) s Dronka Valér (bronzérmét a futásból). Ezenkívül az intézetek is nyertek első osztályu díszoklevelet. A szabadgyakorlatokban a főreáliskola vasbotokkal s a főgymnasium fabuzogányokkal vett részt.

Osztályvizsgálatok. A helybeli középiskolák osztályvizsgálatai e héten veszik kezdetüket és jövő hét közepén végződnek. A főreáliskola tornavizsgája vasárnap 21-én d. u. 3 órakor, a szöbéli érettségi ju. 22-én, tanév bezárása ju. 28-án d. e. 10 órakor lesz az intézet helyiségében. — A kath. főgymn.-nál e hó 17-ikén d. u. 3 órakor az algymn. ju. 19-én, a felgymn. tornavizsgája a temető melletti játszótéren lesz. Ju. 23. és 24-én szöbéli érettségi és magántanulói vizsgák. 29-én háláadó istentisztelet után évről-évről ünnepély lesz. Az ev. ref. kollegiumban ju. 13-án tornavizsgálat volt a koll. kertben, 26. és 27-én szöbéli érettségi lesz. — A felső-leányiskola f. hó 17-én tartja vizsgálatát, 21-én záró-ünnepélyt saját helyiségében. A záró-ünnepély műsora 11 számból áll s kezdete d. e. 11 órakor lesz. — Az irtalmas nővérek vezetése alatt álló róm. kath. leánynevelő tanintézetben a közvizsgálatok folyó hó 18-án (osütörtökön) d. e. 8 órakor veszik kezdetüket és az évről-évről ünnepély 20-án (szombaton) d. u. 4 órakor lesz. 21-én pedig háláadó istentiszteletre gyűlnek össze a növendékek. — Mindenik intézet a t. szülőket és érdeklődőket, valamint a tanügy barátait az összes vizsgálatokra és évről-évről ünnepélyekre tisztelettel meghívja.

Ifjuságunk Aradon. Solymossy Lajos dr. igazgató, még a tornaverseny előtt bejelentette Arad város polgármesterének, hogy a helybeli m. kir. áll. főreálisk. ifjusága, a tornaverseny után, Arad város nevezetességeit megtekintendő, a városba fog érkezni. A polgármester azonnal intézkedett, hogy az ifjuság kedves fogadtatásban, ingyenes ellátásban és kalauzolásban részesüljön. A rendezés nehéz terhét Laukó Albert helybeli főreáliskolánk egykori és az aradi m. kir. áll. főreáliskola jelenlegi tanára, volt szives magára vállalni. A kalauzolásban segítségére volt Rieger Imre aradi főgymn. tanár, kik együttesen lekötözték sziveséggel, fáradhatlan buzgósággal működtek közre, hogy ifjuságunk Aradon való tartózkodása alatt minél kellemesebben érezze magát. F. hó 6-án reggel érkeztek Aradra; az állomáson Laukó Albert várakozott reánk, kinek midőn megmondottuk, hogy nemcsak a m. kir. áll. főreáliskola, hanem a helybeli ev. ref. kollegium ifjusága is velünk jött tanulmányutra, azonnal kijelentette, hogy mindkét intézet ifjusága Arad város vendége. Az állomásról a Sziget-vendéglőbe mentünk, hol az ifjuság reggelit kapott. Ezután Laukó és Rieger vezetése mellett megtekintettük a vértanuk muzeumát; a szabadság-szobor előtt elénekeltük a Hymnust. Kivándoroltunk a városon kívül levő vesztőhelyre, hol elénekeltük a Szózatot; elmentünk a várba és megnéztük azt az épületet, hol a vértanuk elzárva voltak; ellátogatni akartunk ama sánczokhoz, hol az elítéltek egyonlívétése történt, de a sánczhoz vezető uton álló őrnemegede az ifjuságot a helyszínére jutni. Sajnos, Magyarországon még most is léteznek egyes helyek, hol a nemzeti kegyelet adója nem róható le előleges engedély nélkül! Innét visszajövet

megnéztük az áll. főreáliskola és a kir. kath. főgymn. épületét, belső felszereléseit stb., megtekintettük a szép és kitűnően berendezett városkúráját; megsejleltük a város sétaterét és egyéb nevezetességeit is. Ezután a kifáradt ifjuságot a Sziget-vendéglőben jól terített asztalok várták, hol ebéd után 4 óráig pihenve, kellemes perczeket töltöttek el. Négy órakor a vasuti állomásra mentünk, megköszöntük a szives vendégszeretetet és Arad városának Istenhozzádot mondva, hazafelé vettük utunkat. S.

Mai számunkhoz — mult számunkban tett ígéretünket megtartandó — a kecsesi gyilkosság végtárgyalásán 1896. június 6-án tartott vád- és védbeszédeket — t. olvasóink kényelmére — könyv alakban mellékeljük. Ebből is meggyőződhetik t. olvasóközönségünk, hogy a csekély előfizetési árdaczára sem riadunk vissza a sok költségbe kerülő mellékletektől, csak hogy t. olvasóink igényeit mentől jobban kielégíthessük. Jövőre is ezt tartva szem előtt, legyen szabad lapunk további pártolására és ismerőseik körében való terjesztésére s a még hátralékkban levő előfizetési díjak mielőbbi beküldésére t. olvasóinkat felkérni.

A vörössipkások kirándulása. A helybeli kath. főgymnasium vörössipkás tornászai, kik az ország szívében annyi tüntető rokonszenvennek voltak részesei s a sipka becsületét épen úgy megvédelmezték, mint egykor a 3-ik és 9-ik zászlóalj: hazatértökben délfelé vették útjokat, hogy a Petőfi által oly vonzóan megénekelt alföldi rónaság szépségeiben gyönyörködhesseken mint a bérczek fia. Piskinél megszakitván a regényes utat, kikötöttek fél napi pihenőre Vajda-Hunyad várában, hogy színről-sziure láthassák a Hunyadiak által megszentelt nyomokat. A vonat Hunyadra igazán viczinális kényelemmel halad ugy, hogy legjobb tornászunk leszállott róla s sulyos buzogányával kezében, együtt ballagott veie s érkezett meg az állomáshoz, a szintén akkor utazó vezérkari tiszték nem kis derűtségére. Az állomásnál Sántha A. István házfőnök helyettes várta őket s dob- és trombitászó mellett vonultak a Hunyadiak által épített hatalmas szerzetázháza, melynek érdemes feje Csizsér Elek páratlan szívelyességgel fogadta őket s gazdagon meg is vendéglé. Ebéd után a vasgyár tisztviselői s a nagy közönség jelenlétében bemutatták ügyes buzogány gyakorlatait a piac téren s aztán felvonultak a várba, melyet a szintén udvarhelyi várnagy és felügyelő kalauzolásával, több mint két órán át, a vár multjához méltó komolysággal, a legapróbb részekig megtekintettek. Alkonyra járván az idő, rövid vacsorához ültek újra a derék szerzetesek házában, hol az a nem remélt kitüntetés érte őket, hogy a gyár zenekara szerenádót adott a vacsora alatt. Az indulás közeledvén, Embery Árpád tanár közönte meg ugy a nemes szívű házfőnök, valamint helyettese és László gyári igazgató nem várt, nem érdemlett, annál jobban eső sziveséggel, melylyel az ifjuságot elhalmozni kegyeskedtek; az ifjuság részéről pedig Diemár E. VIII. o. t. mondott köszönetet, aztán a zenekartól, a derék szerzetesek szép számu testületétől kísérvé, az állomáshoz indultak, hol érzékeny bucsut mondva, Piskinek tartottak, hogy az Aradon elmaradt udvarhelyiekhez csatlakozva, együtt érkezzenek az óshazába; mi vasárnap reggel szerencsésen meg is történt.

Bankett a tornaversenyre fölranduló ifjuság részére. Dr. László Mihály igazgató s városunk orsz. képviselője fényesen megvendégelte ifjainkat a kiállítás területén levő Kommer vendéglőjében. A banketten a három középiskola ifjai tanáraik ki-éretében jelentek meg s a szives vendéglátó lakomája a legjobb hangulatban folyt le.

Ezredévi ünnepély. Igen csinos ezredévi ünnepélyt tartott június 8-án a kö és agyagipariskola ifjusága, melyen Király Lajos főgymn. tanár egy rendkívül hatásos, tömören kidolgozott és poétai képekben gazdag beszédet mondott. Az előadott szavaltok és énekrészek mindenkit meggyőztek arról, hogy e szorgalmas ifjuság nemcsak a reálisk., hanem a human dolgok iránt is bir kellő érzékkel. Az ünnepélyen közéletünk számos kiváló tagja volt jelen.

Székely kitérés. Székely ifjaink erős kitérését s szívós testi erejét fényesen igazolja ama körülmény, hogy a tornaverseny napjai alatt naponként 10 kilométer utat tettek meg. A budapesti versenyző ifjak nagyrésze lóvonatu vasuton vagy kocsi ment a verseny színhelyére. Székely ifjaink gyalog tették meg a legfárasztóbb utat s mégis 6 díjat nyertek el a versenyző ifjuság orra elől.

Az utadó és IV. oszt. kereseti adó kivetési lajstromok e hó 13-ától kezdve 20-ikáig közszemlére vannak a városi adóhivatalnál kitéve. Felszólamlások az irt határidőig az utadóra nézve az aispáni hivatalhoz, a keresetadó tárgyában a kir. pénzügyigazgatóságához a landók be.

A főreáliskola tanulói Jókainál és Blahánénál A tornaverseny alkalmával szép emlékekkel gazdagon tértek vissza a főreáliskola tanulói. Koszorus költőnknel s városunk diszpolgáranál s a nemzet csalogányánál tették tiszteletüket tornataná-

ruk vezetése mellett. Jókai Bajza utczi palotájában fogadta az ifjakat rendkívül szívélyesen. Az üdvözlésre megjegyzi, hogy ő is félig a székeliekhez tartozik, mert elhunyt neje Laborfalvi Lujza, a híres tragikai művész nővérkéjének származása. Jókai dolgozószobája valóságos múzeum. Mintegy 200 város választá diszpolgárrá s az erről szóló diszokmányok valóságos kincsét képeznek. Mindenik kiállítására egy-egy műretek. Jókai végül dr. Vajda Emil s dr. Rózsa Géza tanárokat sajátkező aláírásával ellátott fényképpel ajándékozta meg s az ifj. önképzőkört is kitünteté egy fényképpel. A tanulók tulboldogan hagyják el a nagy költő lakását, s künn az utcán hatalmasan megjelenezték az erkélyen megjelenő ősz költőt.

— Blaháné is rendkívül szívélyesen fogadta az ifjakat, kik közel egy órát időztek a bájos diva lakosztályában. Szükségtelen megemlíteni, hogy a nemzet csalóányának szobái is valóságos műkincesekkel bírnak s minden tárgy egy-egy mestermű. Az ifjak kérésére Blaháné két gyönyörű dalt adott elő leányának a bájos Sárának zongora kísérete mellett. A nemzet pacirtáját elragadtatással hallgatták az ifjak. Blaháné elhalmozta kegyeivel az ifjakat. Arczsképet adott kis medaillonokban, ezenkívül egyesemléktárgyakat is. Emléklül viszon kérte a tisztelőket, hogy írják föl neveiket a kitett iv papirosra. Valóban elfelejthetetlen lesz örökre az az idő, melyet a művész nő leánya társaságában töltöttek.

— **Udvarhelyvármegye hódoló felirata a magyar királyhoz.** Fankovich Gyula a főreáliskola rajztanára utjogal megbizonyította művészetét. A hódoló felirat, melynek szövegét a millenaris közgyűlésről szóló tudósításunkban közöltük, egyike a legremekesebb kiviteli stílusú műveknek. Önálló compositio, mely kiviteli tekintetben is megérdemli a legmélyebb elismerést. Itt adjuk a diszes felirat leírását: A nagy folio alakban kiállított hódoló feliraton első tekintetre észrevehető az ünnepélyes hangulat, mely annak nemcsak szövegén, de diszitményének minden részén előrad. Figyelműnket az első pillanatban a homlokzat vonja magára, mely a királyhoz intézett megszólítás háttérét képezi. Az ünnepelő és ünnepelt Magyarország van itt symbolizálva, két genus által, kiknek egyike az ország és kapcsolt részeinek czimer paizsát és az apostoli keresztet, másika a dicsfényben ragyogó szent koronát tartja. A symbolisztikus diszítés folytatást nyer a szöveg initialéján: egy erőteljes pásztor ifju balkarját a kezdő betűn nyugtatja, míg jobbájában egy kúrttel hirdeti az új ezredév hajnalát. — A multat a ragyogó nap sugarába beirt évszámok képezik, a jelent az ifju, míg a jövőt két kis gyermek a millenaris fa ültetésével jelképezi, az egészet pedig igen szép renaissance stílusú diszitmény környezi. A szöveg cursiv rondbetűkkel van írva s minden bekezdés egy-egy kisebb initialal. A szöveg alján végre a megye színes pecsétje függ egy szalagon pálmagalyakkal ékítve. A diszes iratot egy hasonlóan diszes tábla zárja magába. Fehér chagrin bőrrel van a tábla borítva, gazdag arany diszítéssel közepén U. M. monogrammu zománczozott érzből, melynek belsejét vörös moiré antiqua bélséssel látta el Gottermayer Nándor budapesti könyvkötő és diszmkészítő. Az egészet a vármegye szerény anyagi viszonyai figyelembentartása mellett tervezte és rajzolta F. Gy. helyb. reáliskolai tanár, ki jelenlegi munkájával túlhaladta számban az ötvenet és e nagyszám mellett mindig és mindig újabb motívumokkal diszítette munkait és soha ismétlésekbe nem bocsátkozott.

— **Lengyel-székel barátság.** A Smialovszky lengyel származású vendéglősnél, hol a főreálisk. ifjusága ebédelt s vacsorált, véletlenül igen meghatározó jelenetek játszódtak le, melyek hasonlóan a fővárosban való időzés felejthetetlen emlékei közé tartoznak. Az ifjuság a többek között a lengyel himnust is eléneklé. A vendéglős, ki lengyel származású s még 7 varsói lengyel vendég, ki a kiállítás megtekintése céljából jött el a fővárosba, a nemzeti dal hallatára lelkesedve élteté a magyar nemzetet s az ifjak asztalához jöve egekig magasztalta a magyarok vendégszeretét. Nemsokára szorosabbá fejlődött a baráti viszony. A pohárköszöntések megindultak s mivel a varsóiak magyarul csak annyit tudtak: »Éljen a magyar nemzet«, hát folyt a pohárköszöntés német és francia nyelven; még pedig a tanulók részéről is két nyelven. A lengyelek öröme határtalan volt; együtt énekeltek a himnust magyar s lengyel szöveggel. Pietrasovszky József varsói tanár köszönté fel végül az ifjakat s történeti adatokban gazdag pohárköszöntője, melyben érdekesen fejtegette a magyar és lengyel nemzet rokonzelmeit, s az események érintkezéseit, mely hatást gyakorolt. A szép s érdekes találkozásnak csak az éjféli vetett véget s ifjaink egy édes emlékekkel gazdagabban távoztak el a színhelyről.

— **Helyreigazítás.** Lapunk június 7-iki számában téves információ alapján egy gyilkosságról adtunk hírt, mely Agyagfalván történt volna.

A dologban annyi tény, hogy Kovács Albertet megtámadta 6 részeg munkás egy magánlakásban s védén magát, az egyiket oldalba szurta véletlenül. Az ember azonban nem halt meg sebeiben, hanem fölgyógyult s jó egészségnek örvend.

— **A tornászifjak hazatérése.** A mult héten érkeztek haza középiskolánk tanulói Budapestről, hol a torna versenyen résztvettek. Fogadásukra már napok előtt nagy előkészületeket tettek és lelkesült örömmel mentek az indulóházba, hogy a harcból dicsőséggel és babérral hazatérőket üdvözöljék. Az érkezők hamar rendbe állottak és meghallgatták a polgármester beszédét, ki a város nevében üdvözölte a derék tornászokat, köszönetét fejezvé ki, hogy a mi hazarészünknek, Erdélynek, városunknak és az iskolának dicsőséget szereztek. Azután cigányzene mellett az ifjuság lelkes éljenzések közepette a városba vonult. Nem akarjuk sokáig ámulatban tartani olvasóinkat, mert a fenti dolog nem városunkban, hanem Kolozsvárt történt, a polgármester pedig Albach volt. Sz. Udvarhely városának három derék középiskolája Budapestben fényesen megálta helyét, hozott három ezüst és három bronzérmét, szerzett elismerő okleveleket stb., de az ifjuságot a város nem fogadta, a bevonulás semmi ünnepélyességgel nem történt. A szomszéd Sz.-Keresztur lefűzte városunkat, mert az ő tanítóképzőjének ifjuságát zenével, éljenzéssel, örömmel fogadta. Vigasztaljon derék ifjuság titeket az, hogy hazánk fővárosában annál több megtisztelésnek, ünneplésnek stb. voltak osztaflyosai. Vegyék tudomásul azt, hogy nemcsak Ós-Budavárában vannak a székelységnek, a székelység anyavárosának, Magyarország erdélyi részének: dicsőséget szereztek, azért a város tisztelőiteltet bankettet fog rendezni. Kolozsvár már rendezett bankettet.

— **Színészetet pártoló egyesület választmánya** f. hó 12 én d. u. 5 órakor a városház nagytermében választmányi gyűlést tartott, melyen megbeszélte miként lehetne a régi városházát állandó színházzá átalakítani. A választmány a városi tanácsnak javasolja, hogy öszre Bokody Antal részére, tavaszra pedig Deák Péternek adjon engedélyt színielőadásokra.

— **Színház.** Deák Péter színtársulata mult csütörtökön tartotta utolsó előadását, s Thalia vándorppajjai Gyergyó-Szentmiklóson ütötték fel a muzsa sátorát. A hét műsorából kiemelendők: a mult szombaton jun. 6-án Deakné jutalmául adott »Czigánybáró«. Hétfőn millenniumi diszöladás volt, melyen Embery Árpád »Hódolat« című prologja, Vörösmarty »Arpad ébredése« és »Szigetvári vértanúk« első felvonása került színre. Ez előadáson Gyárfás Ödön (a költő) igazi nemes hévvel, sok ambícióval előadott szavatai feltettlen dicsőretek érdemelnek. Az előadáson jelenlevő szerzőt a szépszámu közönség lelkes óvációban részesíté a kitűnő munkáért. Kedden Rika, szerdán »Petőfi élete és halála« című 5 felvonásos férczelmény Gyárfás jutalmául, melyen a segesvári csatát a honvédség részéről 2 osztrák katoná vitta meg. Ezt megelőzte Gyárfás Ödön ünnepi szavata, a kapott tapsokat az író-előadó méltán kiérdemelte. Csütörtökön »A 3 Kázmér« című bohózat teit ház előtt került színre jó előadásban. A hálás közönség kedvencét, Deakné, frenetikus tapsokban részesíté.

— **Simkovits József táncztanító Székely-Kereszturon** e hó 21-ikén Horváth István termében nyilvános táncvizsgát, illetve vizsgabált rendez. A meghívókat jövő héten szétküldi.

HIVATALOS RÉSZ.

Sz. 12850—896. alisp. A hivatalos lapnak helyt. Szentegyház-Oláhfalva községe, hargitai vadászterületén a siketfajd vadászat jogát felajánlotta József Agost cs. és kir. főherczeg 5 fenségségének. — Ö fenségsége annak elfogadása iránt, a mellékelt szép levélben nyilatkozott. — Székely-Udvarhelyt, 1896. június 5-én. Ugron, alispán.

Másolat. Nagyságos alispán ur! Folyó évi április havában kelt irata által értesültem Szentegyház- és Kápolna-Oláhfalva községének közgyűlési határozatáról. Szíves megemlékezésükkel nagy örömet szereztek nekem. Mindig legnagyobb örömmel gondolok vissza szép és kellemes napokra, melyeket ott közelükben a Hargitán töltöttem, és reményem, hogy még többször lesz alkalmam oda ellátogatni. Kérem nagyságodat, legyen oly szíves a nevezett községeknek tudtára adni, hogy az általuk tett lekötélő szíves ajánlatot nagy örömmel elfogadom és szívből köszönöm azon figyelmüket, hogy rám gondoltak. A jó isten bőséges áldását kívánom mind a két községre. Nagyságod szíveségét köszönve maradtam igaz tisztelőtel. Kelt Mártouvásáron, 1896 évi május hó 29. JÓZSEF ÁGOST főherczeg.

Sz. 13040—96. alisp. Valamennyi községi és körjegyző urnak (a medeséri, lövétei, erkedi, szenttamási, korondi és vágási kivételével). Utalva a községek képviselő-testületeihez intézett idei 10193. sz. a. rendeletre felhívom, hogy a május 10 én tartott ünnepélyes képviselő-testületi üléséről felvett jegyzőkönyveket hozzám 48 óra alatt, minden sürgetés bevarása nélkül betérjeszteni tartsa köteleességének. Székely-Udvarhelyt, 1896. évi június hó 6-án. Ugron János, alispán.

Sz. 12865—896. alisp. Valamennyi község előljáróságának és Székely-Udvarhely város polgármesterének. Azonnali közhírrétél végett értesitem, hogy Nagy-Küküllő vármegye Almakerék községben a sertésorbáncz járványszerűleg fellépven, a zárlat elrendeltetett. Székely-Udvarhelyt, 1896. évi május hó 5-én. Ugron, alispán.

Sz. 13237—96. alisp. A járási főszolgabíró urnaknak, valamennyi községi előljáróságnak (Sz.-Keresztur, Bethfalva, Fiátfalva, M.-Felek és Uj-Székely községek kivételével). Értesitem, hogy a szesz hectoliter fokja folyó hóban 52²⁵/₁₀₀ krban áruandó. Székely-Udvarhelyt, 1896. június 8-án. UGRON, alispán.

HIRDETÉSEK.

Szám: 337—1896 vh.

Arverési hirdetmény.

A székeljudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a székeljudvarhelyi kir. járásbíróságnak 2532/1896. polg. számu végzése által székeljudvarhelyi Zalogkölcson intézet és betéti pénztárnak, képviselve Gyarmathy Ferenc ügyvéd által, székeljudvarhelyi Érsz. Kovács Dénes és társai ellen 250 frt és 280 frt tőkék, ugy járu-lékai végetti ügyben, alperesnél Sz.-Udvarhely községben összesen 1010 frtra becsült következő javai u. m.: Egy drb Izabella fakó kanoza, egy drb Izabella fakó kanoza, egy drb szegsaigó kanoza szopó csikójával együtt és egy szürke szőrű kanoza ló ezen ingók Székely-Udvarhely város község házánál 1896. július hó 15 én, délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen el fognak adadni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adadni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamat nem gátolva, egyedül a vételár fölölegére fognak utasíttatni.

Székeljudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Székely-Udvarhelyt, 1896. május hó 28-án.

Eiró Sándor s. k.
kir. végrehajtó.

12 14 és 16 kr 100 drb
legfinomabb
papírszivarka

hüvely (cigaretta, hülsni): »Tout Egal«, »Le Columbus« és »La République« **Betegh Pál** papirkereskedésében Székely-Udvarhelyen (Kossuth-utca).

FÜRDŐI és minden CZIPŐK
nemü

a legcsinosabb kiállításban és olcsó árak mellett — tisztán kéze munkával előállítva — nők, urak és gyermekek részér állandó raktáron vannak az „Első székelyczipő-raktár szövetkezet“-nél (Székely-Udvarhely „Börpárszövetkezet“ üzlethelyisége). 12—25

Vidéki megrendelések mérték, vagy egy viselt czipő beküldése után pontosan teljesítve lesznek.

Sz. 10331-96. sz. b.

Pályázati hirdetmény.

Járás-orvossá történt kinevezés folytán üresedésbe jött székelykereszturi járáshoz tartozó II-ik körorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat f. év július hó 30 ig hozzám adják be.

Javadalmazása következő:

Évi fizetés 500 frt és a községek által megállapított fuvar.

Ezenkívül a körorvos beteglátogatási díja fejében a szabályrendeletileg megállapított összeget követelheti.

A szegényeket ingyen tartozik gyógykezelni. Székely-Keresztur, 1896. évi június 8-án.

1-3

Gálfi Kálmán, szolgabíró

Véd- jegy.

A nagyméltóságú kereskedelmi miniszterium 39825 sz. magas rendeletével állami kedvezményben részesített s mindenhol kiváló közkezeltségnek örvendő

COGNACUNKAT (tisza borpárlat) melegen ajánljuk.

Eredeti gyári árjegyzék szerint kapható:

Székely-Kereszturon

Lengyel László ur fűszer- és csemegekereskedésében.

Székely-Udvarhelyen:

GÁL JÁNOS,

Bodrogi Áron, ifj. Dézsy Antal, Gergely János, Nussbaum József és Steinburg Ottó urak fűszer- és csemegekereskedésében, továbbá Schnapek József ur szá lodájában. Valódiságot és tiszta kezeléért az alant jegyzett igazgatóság szavatol

Tokaj-Hegyaljai Cognacgyár Részvénytársaság S.-A. Ujhely.

Dr Nyomárkay Ödön, Kanizsai Szerviczky Ödön, Zemplénczvármegye közkórház orvos. a szőlőtelepítési egyesület h. elnöke.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörz ölésként alkalmaztatik köszvénynél, osztnál, tagszaggyatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain Expeller gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, osztr. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

10-14 Valódi minőségben kapható Nagy-Solymossi KONCZ ÁRMIN gyógyszer-tárban Székely-Udvarhelyt

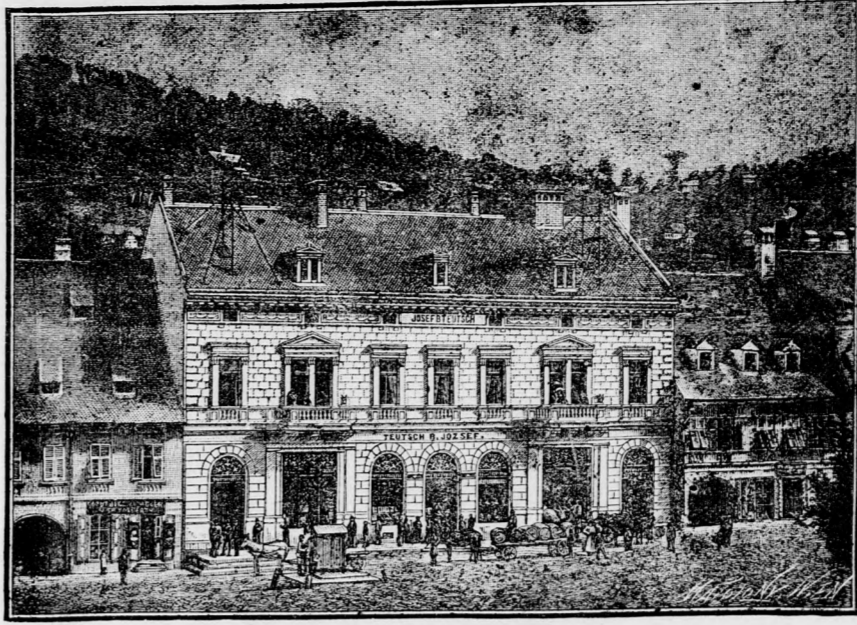
FONTOS
minden háztartásban az
ACETINE

10-szeres boreczet kivonat.

Ezen boreczet kivonat minden fűszerkereskedésben 10 dekánként 12 krajczárért kapható s kilencszeres tiszta vízzel való hígítás után, 10 deka boreczet kivonat, 1 liter kitűnő jóízű boreczetet ad.

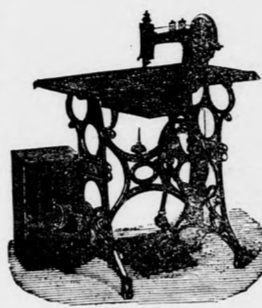
Csekély 12 krajczárért érdemesnek mutatkozik, hogy minden háziasszony kísérletet tegyen e kivonattal. 4-5.

A TEUTSCH-IGÉ BOROK

kaphatók Székely-Udvarhelyen:

GÁL JÁNOSNÁL.

ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR

a legjobb minőségűnek ismert

Singer varrógépekből.

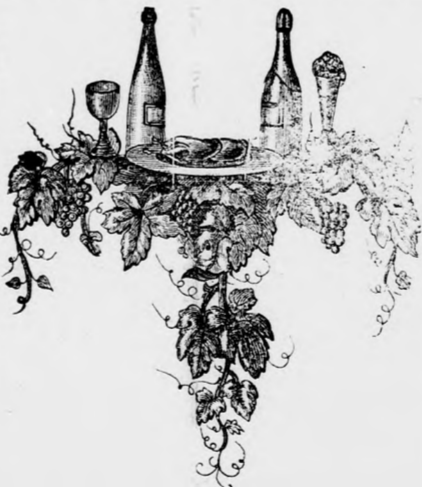
70-100 frtig árusítják utazó ügynökök a rossz minőségű varrógépeket.

Mi ajánljuk az „ADRIA” magyar varrógépgyár kitűnő családi varrógépeit, 30 forintért, szabó- és czipész-gépeit 42 frtért, a világhírű durlachi Öritzner-gyár családi varrógépeit 40 frtért, szabó- és czipész-gépeit 50 frtért, készpénzfizetés mellett, csekély árfeleléssel részletfizetésre is. Feltétlen jótállás!

Nagy választék a legjobb minőségű acél váltóékekből és tartozékaiból.

Gyertyánffy Jónás fiai

vaskereskedése Székely-Udvarhelyt.

VALÓDI TISZTA

ERDÉLYI HEGYI BOROK

olesó árjegyzék szerint

Fernengel Gyula pinczejéből

Székely-Udvarhelyen (Kossuth-utca).

8-0

Az „AGRARIA” intézet

(a Hollandiai Hitelbank vezérképviselősege)

Budapest, Kerepesi-ut 73. szám.

Földbirtokra 3 1/2%-os, bérházakra 4%-os, egyéb ingatlanokra 5-6%-os jelzálogi és konvertálási kölcsönöket 5-60 évi törlesztésre, valamint személy- és váltóhiteleket 1000 frttől kezdve minden összeg erejéig eszközöl.

A konvertálási kölcsönök a törvényes bélyeg- és illetékmentességet élvezik. A választékkal ellátott tudakozódásokra minden kívánt felvilágosítás levélileg is készségesen megadatik. 8-20

Posta és sürgőnczím: „Agraria” Budapest, Kerepesi-ut 73. sz.